

زکورد ۵ هزار و ۵۰۰ مصوبه استانی احمدی نژاد می‌شکند؟

«**تکرار مصوبه های» بی پشتوانه**

۸۵۴ مصوبه در ۱۰ سفر استانی رئیس‌ی **آرمان ملی**: سید ابراهیم رئیس‌ی از مردامده امسال بر مسند ریاست‌جمهوری تکیه زده و از آن زمان تا حالا ۱۰ سفر استانی داشته‌است؛ ۱۰ سفر استانی در ۱۰ روزی که دولت را در دست گرفته و در این میان دو سفر خارج از کشور نیز در برنامه‌های او بوده‌است. از اولین سفر استانی او که استان خوزستان بود و در ۵ شهریور ماه انجام شد تا ۲۷ آبان که تا کنون آخرین سفر استانی رئیس دولت بوده به صورت میانگین هر هفته یک سفر استانی انجام شده‌است. در این میان رئیس‌ی برای اولین سفر خارجی خود در اواخر شهریورماه جهت شرکت در اجلاس سران شانگهای به تاجیکستان و در سفر دوم خارجی به منظور شرکت در اجلاس سران اکو وارد پایتخت ترکمنستان شد. همچنین در ۱۷ آبان بعد از زلزله اندیکا در استان خوزستان ابراهیم رئیس‌ی سفری فوری به این منطقه برای حل مشکلات مردم داشت.

◀ **۸۵۴ مصوبه** در ۱۰ سفر استانی

در سفرهای استانی ابراهیم رئیس‌ی ۸۵۴ مصوبه استانی قطعی شد. استان خراسان جنوبی با ۴۵ مصوبه و استان سمنان با ۱۴۷ مصوبه کمترین و بیشترین تعداد مصوبه را در لیست سفرهای استانی رئیس‌ی را دارند. در سفرهای استانی طرح‌های زیربنایی در حوزه‌های مختلف تصویب می‌شود. معمولاً سفرهای استانی بیش از یک روز طول نمی‌کشد و خروجی آنها چند دهه مصوبه است. در سفر یک روزه ابراهیم رئیس‌ی به اردبیل، ۹۰ طرح تصویب شده که به گفته داود شایقی رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اردبیل تعداد ۲۴ طرح مربوط به حوزه زیربنایی، هشت طرح در حوزه صنعت و معدن، سه طرح در حوزه نفت و انرژی، هشت طرح در حوزه آب و خاک و کشاورزی و پنج طرح نیز در حوزه اشتغال بوده‌است. سرعت بالا در تصویب مصوبه‌های سفرهای استانی حواشی زیادی با خود به همراه داشته‌است. در سفر رئیس‌ی به شیراز تخریب خانه‌های تاریخی با توجه به مصوبه‌های سفر استانی دولت به آنجا مطرح شد و انتقادهای مخالفت‌های بسیاری با آن شکل گرفت تا آن جا که رئیس شورای شهر شیراز تخریب خانه‌های تاریخی در پی مصوبه سفر هیات دولت به شیراز را تکذیب کرد.

◀ **مشکلات سفرهای استانی برای بانک‌ها**
در سفرهای استانی اعتبارات کلانی برای اجرایی شدن مصوبه‌ها در نظر گرفته می‌شود. تنها در سفر اخیر دولت به استان فارس ۶ هزار میلیارد تومان اعتبار برای اجرایی شدن مصوبات اختصاص داده شد. اما این اعتبارات از چه منبعی تأمین می‌شود؟ محمد حسینی عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس می‌گوید: «در قانون برای پرداخت اعتبارات سه مسیر تعریف شده‌است. در بودجه کل کشور برای انجام سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی اجازه داده شده که خود شرکت از بانک‌های داخلی و خارجی برای گرفتن تسهیلات اقدام کنند.» او در مورد راه حل دوم قانونی توضیح می‌دهد: «در بخش دیگر قوانین بودجه، بانک‌ها مکلف می‌شوند که برای بخش‌هایی مانند اشتغال و ازدواج که تسهیلاتی قرار می‌دهند، با توجه به نرخ سود تسهیلات بانکی چنانچه کمتر از ۱۸ درصد سود باشد، منابع آن از سود پرداختی وام گیرنده و منابع بودجه‌ای تأمین شود.» وی مورد سومین پیش‌بینی قانونی که بخش بزرگی از اعتبارات سفرهای استانی از این مسیر تأمین می‌شود، می‌گوید: «با توجه به این که تعدادی از بانک‌های دولتی هستند چنان‌چه یک شرکت خصوصی یا بخش سرمایه‌گذاری خصوصی نیاز به تسهیلات داشته باشد، بانک‌ها مکلف شده‌اند در چارچوب قوانین خود نسبت به پرداخت آن تسهیلات اقدام کنند.» پرداخت تسهیلات بر اساس مصوبات کارگروه‌های استانی مانند کارگروه رونق تسهیلات کسب و کار یا کارگروه اشتغال در استان‌هاست.» حسینی تأکید می‌کند: «امروز اگر می‌بینیم شرایط پرداختی تسهیلات برای بانک‌های ما مقداری سخت شده و مشکلات دیده‌ای در حوزه بانک‌ها وجود دارد به خاطر همین تکلیف‌هایی است که به نوعی در قوانین و مقررات ما در حال انجام است.»

◀ **قدم به قدم پشت سر احمدی نژاد**

محمود احمدی‌نژاد تا پیش از ابراهیم رئیس‌ی زکورد دار سفرهای استانی بود اما با توجه به این که ابراهیم رئیس‌ی در صورت روز اول کاری خود ۱۰ سفر کاری داشته به احتمال فراوان این زکورد از دست احمدی‌نژاد خارج خواهد شد. احمدی‌نژاد در پایان سفر به ۳۰ استان به عدد ۵ هزار و ۵۰۰ مصوبه رسید اما این که چه تعداد از آنها عملی شده هیچ‌گاه مشخص نشد. حالا احتمالاً دولت رئیس‌ی جا پای دولت احمدی‌نژاد گذاشته‌است. مسعود یزشکیان نماینده مجلس چندی پیش در انتقاد به سفرهای استانی گفته بود: «گاهی مصوبات این سفرها غیر عملی است. مصوبات زمان احمدی‌نژاد ۱۰۰ سال دیگر هم خیلی هایشان ممکن است اجرا شوند چه برسد به مصوبات دولت رئیس‌ی.» او گفته بود: «اصولاً هر مصوبه‌ای بر اساس درآمد پولی که دولت دارد در قانون بودجه می‌آید؛ اگر قرار است وعده‌ای داده شود و مصوبه‌ای شکل بگیرد باید بباید در بودجه وقتی در بودجه نمی‌آید یعنی پولی وجود ندارد و در نتیجه توقع ایجاد نمی‌کند که عدم اجرای آن هم نتیجه‌اش افزایش نارضایتی مردم خواهد بود. حسن روحانی نسبت به روسای جمهور قبلی و بعد خود رویکردی متفاوت داشت. او در ۵ سال ۴۶ سفر استانی رفت اما مصوبات بسیار کمی داشته و خود او گفته بود: «اقدامات دولت در سفرهای استانی مبتنی بر مطالعات توسعه‌محور، کاهش تعداد مصوبات و پرهیز جدی از مصوبات غیر کارشناسی شده و آبی بوده‌است.»

روایت «آرمان ملی» از لزوم بای‌لایش و نقد درونی در اصلاحات:

اصلاح طلبان پیش از تغییر باید نقد درونی کنند

◀ **محمد رضا تاجیک: بسیاری از اصلاح طلبان باید فریاد بر آورند که ما اصلاح طلب نیستیم**

آرمان ملی – سهیل تابست:نگاهی به گفتمان، راهبردها و رویکردهای اصلاح‌طلبان در ۳ دهه اخیر نشان می‌دهد که آنها چه نوع فعالیت و کنش‌گری سیاسی معطوف به قدرت و جامعه پیش‌گرفته‌اند و در این مدت چه میزان موفقیت حاصل کرده‌اند. چنان که به طور سنتوس‌وار از میانه دهه ۷۰ تا اوایل دهه هشتاد پیروزی، از اواسط دهسه ۸۰ تا اوایل دهه ۹۰ شکست، از اوایل دهه ۹۰ تا اوسط این دهه پیروزی و از اواخر دهه ۹۰ تا کنون شکست چاشنی کنش انتخاباتی اصلاح‌طلبان بوده‌است. آنچه که برآیند این عملکردها نشان می‌دهد این است که اصلاحات هر چه از خرداد ۷۶ فاصله گرفته صرفا بر مبنای همان گفتمان پیش رفته‌است. به عبارت دیگر فقط زمان گذشته اما گفتمان اصلاح‌طلبان متناسب به متغیرهای زمانه به روز نشده‌است. همین امر نیز باعث شده تا امروز در ۱۴۰۰ گفتمان راهبردهای اصلاح‌طلبان برپا شده‌است. گفتمان سابق چندان دلپذیرد و دلچسبی نباشد و آنها چیزی فراتر از آنچه اصلاح‌طلبان ارائه می‌دهند را طلب کنند. در نتیجه اصلاح‌طلبان برای اینکه همچنان بتوانند به کنش‌گری خود به عنوان جریانی فعال و تاثیر گذار ادامه دهند ناگزیر از این تغییرات و به‌روزرسانی گفتمانی هستند.

◀ **بای‌لایش و پیرایش**

بسیاری از چهره‌های اصلاح‌طلب و به عبارت پرآرزان بر این باورند که امروز جریان اصلاح‌طلبی با گفتمان، راهبردها و رویکردهای ۲ دهه گذشته دیگر نمی‌تواند محوریت مطالبات جامعه باشد، مردم را نمایندگی کند و به عنوان یک جریان سیاسی اولنگارند و پیش‌رو در جامعه

مطرح شود. این مساله را به وضوح می‌توان از میانه‌های سال ۹۸ به این سو به‌عینه مشاهده کرد که پایگاه و جایگاه اصلاح‌طلبان در جامعه هر چه به دهه جدید وارد شدیم کاهش پیدا کرده و اعتماد و امید مردم به اصلاح‌طلبان برای تغییر شرایط از وضع موجود به شرایط مطلوب، بسیار کاهش یافته‌است. همین امر نیز باعث می‌شود که وقتی موعد انتخابات می‌رسد با وجود تبلیغات فراوان و گفتن از حقوق و مطالبات مردم نتوانند سرمایه اجتماعی را همراه کنند و در نتیجه پیروزی در انتخابات را از کف می‌دهند. اما نکته اینجا است که مساله فقط انتخابات نیست. اصلاح‌طلبان تا وقتی به سمت نقد درون گفتمانی، آسیب‌شناسی درونی و تغییر رویکردها و راهبردها نروند نخواهند توانست جامعه را نسبت به حمایت از خود اقناع کنند و به عبارت دیگر جامعه‌پذیر شوند. البته معضل دیگر نیز اینجاست که سال‌هاست اصلاح‌طلبان نسبت به این مسائل هشدار می‌دهند و بر آن تاکید دارند اما کاری از پیش نمی‌برند. با این حال به نظر می‌رسد که حتی شکست در انتخابات مجلس ۹۸ و ریاست جمهوری ۱۴۰۰ نیز آنها را به فکر آسیب‌شناسی، نقد درونی و ایجاد تحولی که از درون آن ایده‌های تازه، تفکرات جدید و آرایش نو پدید آید نینداخته‌است. گویی اینکه برخی در جریان اصلاحات بر این باورند که مردم عقد اخوت دائمی با این جریان دارند و هر اتفاقی که بیفتد رای مردم به سوی آنها است. در صورتی که تجربه در مقاطع مختلف تاریخی نتیجه‌ای جز این را به دست داده‌است. در حالی که آنچه از شاکله و بن‌مایه اصلاح‌طلبی بر می‌آید این است که اصلاحات همواره و مستمر

زلف زیبای اصلاح‌طلبی را به زلف زمخت قدرت گره زده‌اند، امروز جریان اصلاح‌طلبی را به حاشیه برده‌اند. جریان اصلاح‌طلبی قرار بود که یک جریان گفتمانی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی باشد، اما عده‌ای آن را محبوس در قفس آهنین قدرت کردند و رنگ قدرت را بر تمامی پیکر او پاشیدند و حیات آن را به قدرت گره زدند. وی افزود: امیدوارم کسانی که هنوز وفادار به جریان اصلاح‌طلبی هستند بتوانند هرم آن را دوباره به قاعده نشانده و ستون‌های آن را در ریزیدنه‌های جامعه نصب کنند و عمارت‌های خود را در عرصه اجتماعی و فرهنگی جامعه بسازند. در این صورت شاید در آینده با جریان اصلاح‌طلبی متفاوتی مواجه باشیم ولی این جریان مرسوم اصلاح‌طلبی به پایان رسیده‌است. محمدرضا تاجیک در مورد راهبرد اصلاح‌طلبان گفت: استراتژی جریان اصلاح‌طلبی همان استراتژی نقد مستمر، با هنر کمتر حکومت‌شدن، است. منظور از حکومت‌شدن صرفا حکومت‌شدن سیاسی نیست؛ بلکه شامل این واقعیت هم می‌شود که ما توسط خودمان چنان حکومت بشویم که نتوانیم صدای متفاوتی داشته باشیم. ما باید به این استراتژی برگردیم. استراتژی نقد مستمر قدرت ضرورت لازم‌هاش نقد مستمر خود است؛ وی بیان کرد: ما باید از اصلاحات مستمر صحبت کنیم؛ استراتژی اصلاحات مستمر، یعنی هر لحظه در درون خود به امر اصلاح مشغول بودن و از منظر جدید، مناسبات جامعه سیاسی، قدرت و روابط نامتقارن نیروها را مورد نقد قرار داده، ما امروز به اصلاح‌طلبانی نیازمندیم که خود نماد و نمود آن چیزی باشند که می‌گویند و خود اصلاح و نقد را بر خود برتابند. این نظریه پرآز اصلاح‌طلب در خصوص آینده اصلاح‌طلبی بیان کرد: اصلاحات در شرایط کنونی نیازمند یک نوع انقلاب است، که این خود نوعی پارادوکس است. اصلاحات از آن رو که از طبیعت خود خارج شده‌است، تنها یک انقلاب و تنش شدید درون‌جریانی می‌تواند آن را به طبیعت خود برگرداند تا نبضش به صورت طبیعی بتپد. تاجیک در خصوص مسیر پیش روی اصلاحات اظهار کرد: پیشنهاد استراتژیک من در شرایط کنونی برای احیای جریان اصلاح‌طلبی این است که انانی که این جفا را در حق آن کردند از میان بریزند؛ اگر می‌خواهیم چهره راستین اصلاح‌طلبی را به نمایش بگذاریم، بسیاری از اصلاح‌طلبان باید فریاد برآورند که ما اصلاح‌طلب نیستیم. وی تصریح کرد: من معتقدم تا وقتی بهترین استراتژیک ریاست‌جمهوری این‌ها هستند کسی نمی‌ایستد داخل ویرترین را نگه‌کند، باید ویرترین را عوض کرد.

◀ **باید ویرترین اصلاح‌طلبی عوض شود**
یک نظریه‌پرداز اصلاح‌طلب در خصوص شرایط اصلاح‌طلبان و مسیر پیش‌رو بیان کرد: جریان اصلاح‌طلبی باید تصمیم بزرگ بگیرد و تن به تدبیر بزرگی بدهد. باید فلک را سخت بشکافد و طرخی نو درآندازد. جریان اصلاح‌طلبی بیش از همیشه نیازمند نوعی نقد و به‌زیر کشیدن است. اصلاحات و تنش شدید درون‌جریانی می‌تواند آن را به طبیعت خود برگرداند تا نبضش به صورت طبیعی بتپد. تاجیک در خصوص مسیر پیش روی اصلاحات اظهار کرد: پیشنهاد استراتژیک من در شرایط کنونی برای احیای جریان اصلاح‌طلبی این است که انانی که این جفا را در حق آن کردند از میان بریزند؛ اگر می‌خواهیم چهره راستین اصلاح‌طلبی را به نمایش بگذاریم، بسیاری از اصلاح‌طلبان باید فریاد برآورند که ما اصلاح‌طلب نیستیم. وی تصریح کرد: من معتقدم تا وقتی بهترین استراتژیک ریاست‌جمهوری این‌ها هستند کسی نمی‌ایستد داخل ویرترین را نگه‌کند، باید ویرترین را عوض کرد.

همسر من تا نیمه‌های شب با خانم‌های مجری چت کند». و سپس متن دستنویس همسر بشیر حسینی را منتشر کرد که این ادعا را تکذیب کرده و نوشته بود: «می‌فهمم که همسر در برنامه زنده یک خطای زبانی داشته و از آن عذرخواهی کرده اما این همه ناچوانمر دانه و حمله به خیمه خانواده و بر هم زدن آرامش زن و فرزند، انتقام از سال‌ها تلاش همسر در سنگر دانشگاه، رسانه و خدمت‌های است که هیچ‌وقت نمی‌خواهم رسانه‌ای شود» سیدبشیر حسینی متولد ۱۵ آذر ۱۳۶۰ است، تحصیلات حوزوی را تا سطح ۲ ادامه داده، فوق لیسانس حقوق و دکتری فرهنگ و ارتباطات، از دانشگاه امام صادق (ع) دارد و مرتبه علمی‌اش «استادیار» است. حجت الاسلام امیرحسین دریایی اما مانند بامین پور و حسینی چهره شناخته شده‌ای نیست و به نظر می‌رسد ارتباط نزدیکی با بشیر حسینی دارد چرا که پیش از این هم دوره «سه گام موفقیت» با حضور او و حیدامیان پور و سیدبشیر حسینی به عنوان مدرس همزمان نام برده شده‌است.

◀ **در نهایت**

به‌نظر می‌رسد بر گزار ی چنین دوره‌هایی بر اساس سیاست‌های جدید دلوایسان باشد و آنها در جذب و حفظ مخاطب در عرصه سیاسی ناکام شدند، در صدد آن هستند که از مسیر فرهنگی به بازسازی جریانی بپردازند اما مشخص نیست چرا از افراد حاشیه ساز استفاده می‌کنند که سبب می‌شود پروژه جذب فرهنگی‌شان بیشتر از برنامه‌های سیاسی با ناکامی مواجه شود.

◀ **تداوم هراسی**

◀ **از مدیریت زنانه**

باز هم سهمیه‌ای برای حضور زنان در کابینه تعیین نشد و فقط در شهرداری است که شعار می‌دهند. ۳۰ درصد کرسی‌های مدیریتتی به زنان تعلق خواهد گرفت که همین وعده هم عملی نشده‌است اما چه هراسی از مدیریت زنانه‌است که مردان از آن فرار می‌کنند. یک نماینده سابق مجلس می‌گوید: متأسفانه ریشه تبعیض نسبت به زنان در ایران یک مقوله فرهنگی است که تبعات آن به عالم سیاست نیز کشیده شده‌است. وی ادامه می‌دهد: بی توجهی و تبعیض نسبت به بانوان مسأله‌ای قدیمی است و در طول چهار دهه اخیر نیز بسیار دراره آن صحبت شده، اما هیچگاه این دغدغه از سوی جامعه مردسالار جدی گرفته نشده‌است. سهیلا جلودارزاده اظهار کر: تجربه نشان داده بانوان ایرانی در هر جایگاه اجتماعی بهترین عملکرد را از خود نشان داده‌اند و اگر درصد ناچیزی نیز از ایشان دچار انحرافات مالی شده‌اند، شاید همان افراد تحت تاثیر و فشار مردان دست به اعمال خلاف قانون زده باشند.

سیاست ۳

◀ **گفت و گو**

علی بیگلدی در گفت وگو با «آرمان ملی»:

توافق موقت در دسترس؛

– **FATF گام بعدی باشد**

◀ **تیم مذاکره‌کننده ایران انعطاف خوبی نشان داد**

آرمان ملی –علیرضا پورحسین: هفتمین جلسه مذاکرات احیای برجام روز هشتم آذر ماه در وین آغاز شد که به گفته برخی از طرفین برجام نتایج امیدوارکننده‌ای داشته‌است و مسیر را برای احیای برجام هموار کرده‌است. نشست‌ی که به نظر می‌رسد در آن آمریکا پذیرفته‌است علاوه بر تحریم‌های صنعتی و اقتصادی، تحریم علیه تعدادی از نهادهای ایرانی را لغو کند و ایران نیز در مقابل پذیرفته‌است تا اصول شش دور مذاکرات قبلی حفظ شود. امری که تا پیش از این احتمال آن کم دانسته می‌شد. مجموعه این اتفاقات سبب شده‌است تا بسیاری از کارشناسان توافق را نزدیک دانسته و احتمالاً احیای برجام در سال ۲۰۲۲ به موجب توافق اولیه صورت گیرد. در راستای بررسی ابعاد مختلف دور هفتم مذاکرات احیای برجام، «آرمان ملی» گفت‌وگویی با علی بیگلدی، تحلیلگر مسائل بین‌الملل داشته‌است که در ادامه می‌خوانید.

◀ **موضع‌گیری‌های مثبت در خصوص دور هفتم**

مذاکرات احیای برجام را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
دور هفتم مذاکرات احیای برجام روند بسیار خوبی داشت و مشخص شد که ایران سطح انتظارات خود را با وجود این که می‌خواهد بسیاری از تحریم‌ها لغو شوند، کاهش داده‌است و این نشان می‌دهد که توافق در خصوص برجام بسیار محتمل است. با وجود این که مقامات ایران عنوان می‌کردند که شش دور مذاکرات قبلی را قبول ندارند اما یک دیپلماسی نرم در پیش گرفتند که می‌توان نشان‌های آن را در صحبت‌های معاون سیاسی وزیر خارجه نیز مشاهده کرد که عنوان کرده‌است که شش دور مذاکرات قبلی نکات مثبتی نیز دارد.

◀ **آینده مذاکرات را چگونه پیش‌بینی می‌کنید؟**
ایران با یک تیم بر جمعیت به مذاکرات رفته که یک اتفاق خاص بود. در واقع آنجا می‌خواهند تشکیل جلسه بدهند و لحظه به لحظه آقای باقری آن‌ها را در جریان مذاکرات قرار دهد و این نشان می‌دهد که ایران تمایل دارد مشکل مذاکرات را حل بکند و یک سروسامانی به این شرایط بدهد. شاید چگونگی آن خیلی مهم نباشد ولی به نظر می‌رسد که این اصولی به توافق می‌رسند، ولی در جزئیات احتیاج به ادامه مذاکرات وجود دارد. با توجه به این که آمریکا و اروپا به جهت ضیق وقت ایران تا تحت فشار قرار داده‌اند. از این جهت باید هیات ایرانی مراقب باشد. ما شرایط مناسبی نداریم، در داخل با مشکلات

شدید اقتصادی، اجتماعی و گسل‌های عمیق دولت و ملت مواجه هستیم. از طرف منطقی‌های حلقه‌های نظامی ما را در فشار بیشتری قرار داده‌اند و بنابراین با توجه به این شرایط به نظر می‌رسد ایران هیچ راهی جز مذاکره کردن ندارد و خودش را آماده کرده بود. اگر اظهار نظرهای متعارضی نیز وجود دارد به علت نگاه به داخل است. این که آقای باقری کنی گفته همه تحریم‌ها را باید بردارد، به خاطر این است که یک آرامشی به درون کشور بدهند. آن‌ها که دیروز می‌گفتند هر کسی مذاکره کند خانن است، از این متصدی امور شده‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که کار خیلی آسان و راحتی نیست. بنابراین باید تن به خیلی از موارد بدهند. به نظر من این‌ها راهی جز مذاکره ندارند و هیچ کشور دیگری و حتی چین و روسیه هم نمی‌توانند به اقتصاد بیمار و در حال تحریک ما کمک کنند. هر حله اول ممکن است آن تحریم‌های زیر بارم را بردارند. با این اتفاق گشایشی می‌شود برای فروش نفت و باز کردن شبکه بانکی به سمت تجارت ایران که این هم خودش نیازمند این است که FATF را تصویب کنند و حلال‌نوبت این اقدام است. از طرف دیگر سیستم بانکی ما شرایط مطلوبی ندارد و بانک‌های دنیا آمادگی ندارند تن شبکه بانکی ما ارتباط برقرار کنند. همچنین باید به سمتی برویم که کارشناسان آژانس وارد ایران شوند و تعامل صورت گیرد. مذاکرات باید سر و صورتی بگیرد تا دیوارهای سنگی برداشته شود. مشخصاً مذاکرات ادامه خواهد داشت و اگر ما با مهارت و آگاهی ما مزین دیپلماتیک وارد مذاکره شویم، باید سر یک اصولی به توافق برسیم و در مورد جزئیات می‌توانیم در آینده ادامه بدهیم. اگر رابزینی‌ها با شکست همراه شود، شورای حکام علیه ما قطع‌نامه صادر می‌کند و پرونده‌ما به شورای امنیت می‌رود. بنابراین اگر می‌تیم ما شرایط را در ک بکنند باید به یک توافق اصولی با طرف‌های برجام رسد.

◀ **سین با این وجود می‌توان رسیدن به توافق در ابتدای سال ۲۰۲۲ را محتمل دانست؟**

با وجود انعطاف خوبی که ایران از خود نشان داده‌است این احتمال زیاد است. آن‌ها نمی‌خواهند موفقیت برجام به روحانی برسد. از روز گذشته دو کار گروه هسته‌ای و رفع تحریم‌ها تشکیل شده‌است که طرفین را به توافق نزدیک‌تر می‌کند. در ابتدا حدود تحریم‌ها باید مشخص شود که به نظر می‌رسد در این مسیر آمریکا نیز پذیرفته‌است تحریم چند نهاد مهم ایران لغو شود تا دولت سیزدهم نیز برای خود دستاوردی داشته باشد. از سوی دیگر آمریکا مشخصاً تحریم‌های اقتصادی را لغو خواهد کرد و این می‌تواند یک فرصت خوب برای ایران باشد تا از گرفتاری‌های اقتصادی فاصله بگیرد و به زندگی مردم سامان دهد. ایران نیز باید بر همین تحریم‌های اقتصادی تمرکز کند زیرا نیاز اصلی کشور همین موارد است. فضای داخلی کشور با آزاد شدن فروش نفت آرام می‌شود و باید این امتیاز را هر چه سریع‌تر به‌دست آوریم. آمریکا نمی‌تواند برخی تحریم‌ها را لغو کند و نباید وقت خود را در آن خصوص تلف کند. گام آخر نیز شاید گفت‌وگوهای منطقه‌ای باشد که در صورت توافق در آن شاید برجام نیز عمر بیشتری داشته باشد. مهم این است که ایران محتاطانه در مذاکرات پیش رود اما سرعت لازم را نیز داشته باشد تا هم مذاکرات لازم را کسب کند و هم مسائل فنی را مورد توجه قرار دهد.